

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«لایحه مدیریت حوادث غیرمترقبه کشور»

مقدمه

لایحه «مدیریت حوادث غیرمترقبه کشور» که اینک با تغییر عنوان به «مدیریت بحران کشور» در دستور صحن مجلس شورای اسلامی قرار گرفته است، با همکاری نماینده دولت و اهتمام قابل توجه اعضا، هیئت رئیسه و دبیرخانه کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس، بیش از یکسال و نیم در این کمیسیون مورد بررسی قرار گرفت. با توجه به تلاش صورت گرفته، بسیاری از کاستی‌های لایحه برطرف شده و پیشرفت قابل ملاحظه‌ای از نظر پاسخ به مهمترین مسائل مدیریت بحران در کشور در آن صورت گرفته است.

مخصوص صحن علنی

مشخصات لایحه

دوره دهم - سال دوم

شماره ثبت:

۹۰

شماره چاپ:

۶۶۲

تاریخ چاپ:

۱۳۹۶/۱۲/۲۸

معاونت پژوهش‌های

اقتصادی

دفتر: مطالعات

اقتصاد بخش عمومی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲-۱۵۵۷۲-۲۳۰

تاریخ انتشار:

۱۳۹۷/۲/۳۱

اهم اصلاحات انجام گرفته در مصوبه کمیسیون نسبت به لایحه دولت

مهمترین ایراد لایحه دولت که در بررسی‌های صورت گرفته توسط کمیسیون تا حد امکان اصلاح شد، ابهام و عدم پیش‌بینی ابزارهای مناسب برای مدیریت مؤثر بحران بود. مهمترین اصلاحات صورت گرفته عبارتند از:

۱. رویکرد پیشگیری از ریسک‌های جدید حوادث و سوانح و کاهش ریسک‌های موجود مورد پذیرش قرار گرفت.
۲. به جای تغییرات ساختاری صرف، برنامه‌ریزی راهبردی برای مدیریت بحران مورد توجه قرار گرفت.
۳. مدیریت بحران از طریق تهیه پیوست کاهش خطر برای طرح‌های توسعه‌ای و تدوین سازوکارهای کاهش خطر در حوزه وظایف توسط دستگاه‌های متولی، به مدیریت توسعه در کشور مرتبط شد.
۴. تمامی ابعاد آسیب‌پذیری در مقابل بحران اعم از فیزیکی، اجتماعی، اقتصادی و زیست‌محیطی مورد توجه قرار گرفت.
۵. سازمان مدیریت بحران موظف به تدوین راهبرد ملی مدیریت بحران و برنامه‌های پیشگیری و کاهش خطر، آمادگی و پاسخ، بازتوانی و بازسازی براساس آن شد.
۶. وظایف ستادهای ملی، استانی و شهرستانی مدیریت بحران در شرایط عادی و اضطراری تصریح شد.
۷. برای تقویت مسئولیت‌پذیری ذی‌مدخلان، وظایف عمومی دستگاه‌ها و چارچوب کلی مسئولیت‌های اساسی آنها در مدیریت بحران تصریح شد.
۸. تأمین اعتبارات مدیریت بحران به تفکیک پیشگیری و کاهش خطر، آمادگی و پاسخ، بازتوانی و بازسازی مشخص شد به‌گونه‌ای که در کنار رعایت نقش سازمان برنامه و بودجه، سازمان مدیریت بحران، مدیریت منابع مالی را برعهده داشته باشد.
۹. ابزارهای ضمانت اجرای احکام از طریق تصویب و تخصیص بودجه، مجازات اداری و کیفری و پایش و ارزیابی پیش‌بینی شد.
۱۰. انسجام و شفافیت متن لایحه تقویت شد.

اشتباهات تایپی

چند اشتباه تایپی در گزارش جایگزین کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس وجود دارد که لازم است به شکل زیر تصحیح شود:

- حذف «با» در عبارت «دستگاه‌های مرتبط با موضوع ماده (۲) این قانون» از سطر پنجم جزء «۲» بند «ت»، سطر دوم بند «خ» و سطر دوم جزء «۲» بند «ز» ماده (۱۴).
- حذف کلمه «دهد.» قبل از کلمه «گزارش» در سطر ششم ماده (۲۲).
- درج عدد ۲۱ به جای عدد ۲۰ در سطر هفتم ماده (۲۲) و درج عدد ۱۰ به جای عدد ۹ در سطر دوم تبصره این ماده.

جمع‌بندی

با اصلاحاتی که در کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس درباره مفاد لایحه صورت گرفته، ابهامات لایحه برطرف شده است. چارچوب قابل قبولی برای مدیریت بحران تدوین شده که می‌تواند هدایتگر تکامل قانون متناسب با افزایش دانش و تجربه در این حوزه باشد. گرچه باقی‌ماندن سازمان مدیریت بحران در وزارت کشور مورد انتقاد بسیاری از فعالان این حوزه است، اما با توجه به عدم آمادگی دولت برای ارتقای این سازمان و ضرورت موافقت آن با چنین تغییری به لحاظ رعایت قانون اساسی، توصیه می‌شود در شرایط فعلی به پیشرفت محتوایی صورت گرفته بسنده شده و با تصویب لایحه، مطابق با گزارش کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس، بستر قانونی مناسبی برای بهبود عملکرد در این حوزه فراهم شود.

